

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Логвиненко К.В., аспірант

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Розвиток ринкових відносин в Україні, який супроводжується зростанням відкритості внутрішніх ринків, неминуче веде до активізації зовнішньоекономічних відносин суб'єктів підприємницької діяльності України з іноземними партнерами. Зовнішньоекономічна діяльність сприяє розвитку перспективних напрямів експортного потенціалу; саме за рахунок зовнішньоекономічної діяльності наша країна вирішує проблему нестачі енергоносіїв, новітніх машин та устаткування, технологій, деяких товарів народного споживання.

Здійснення зовнішньоекономічних операцій вітчизняними підприємствами є однією з умов підвищення їх ефективного функціонування, зростання прибутковості та конкурентоспроможності не лише на міжнародному рівні, а й на національному.

На сьогоднішній день одним з основних елементів розвитку підприємства є процес вдосконалення його збутової діяльності, який дає змогу збільшити ефективність продажів товарів на власні та зарубіжні ринки, можливість швидкого реагування та зміни ринкових умов та отримання суттєвих переваг підприємства в конкурентній боротьбі.

Для підвищення рівня відкритості української економіки необхідно створювати для підприємств більш сприятливі умови щодо виходу на зовнішні ринки. Широкий вихід підприємств на зовнішні ринки може бути ефективним лише у тому випадку, якщо спеціалісти у галузі ЗЕД оволодіють теорією та практикою здійснення зовнішньоекономічних операцій.

Аналіз проблем ЗЕД є досить актуальним серед науковців та практиків, але залишається недостатньо приділена увага питанням документального оформлення, отримання доходів та здійснення витрат під час зовнішньоекономічної діяльності, а також проблема порушення законодавства та умов договору.

Розвиток зовнішньоекономічної діяльності дає нові можливості, такі як використання переваг міжнародної кооперації виробництва та свобода в прийнятті рішень для здійснення своїх виробничих завдань [1].

Управління зовнішньоекономічною діяльністю на підприємстві багато в чому залежить від того, які умови будуть створені в країні для

розвитку її діяльності в зовнішній сфері, від ролі держави в регулюванні та підтримці розвитку ЗЕД на національному рівні.

Процес входження Українських підприємств на зарубіжні ринки супроводжується труднощами і проблемами. Серед них можна відокремити наступні [2]:

1. Високий рівень конкуренції. Західні компанії створюють різноманітні бар'єри при вході на їх ринок, не дають можливість вітчизняним підприємствам конкурувати зі своєю продукцією на зарубіжних ринках.

2. Значна частка фізично й морально застарілої техніки. Непрацююче обладнання, недостатня технологічна і ресурсна база, низька впровадженість провідних науково-технічних розробок у виробництво не дозволяє підприємствам досягнути високого рівня виробництва, який би дав змогу витримувати конкуренцію з іноземними підприємствами;

3. Високий рівень державного регулювання, що призводить до потреби в узгодженні різних питань у міністерствах, відомствах, місцевих адміністраціях та передбачає чималі витрати часу і зусиль суб'єктами ЗЕД;

4. Низький рівень інноваційної привабливості. можна зробити висновок, що рівень інвестування є надзвичайно низьким. Низький рівень інноваційної привабливості зумовлює висококваліфікованих спеціалістів іммігрувати за кордон [3].

Проаналізувавши проблеми ЗЕД в Україні, внеобхідні здійснення певних перетворень та проведення в економіці держави прогресивних, інноваційних заходів, які б надали змогу вийти на новий якісний рівень розвитку як міжнародних відносин, так і країни в цілому. До них можна віднести:

1. Підвищення ефективності ЗЕД підприємств. Для цього необхідно визначити перелік країн, які є потенційно привабливими з точки зору проникнення на їхні ринки. При цьому варто ретельно проаналізувати стан середовища міжнародного ринку, який включає в себе вивчення економічного середовища кожної з країн.

2. Підвищення конкурентоспроможності. Здійснення цього можливе лише за умови вкладення капіталу та впровадження сучасних інноваційних розробок у пріоритетні галузі. У переважній більшості вітчизняних підприємств характеризується низьким рівнем якості, що не відповідає світовим стандартам, а також високим рівнем витрат на її виробництво, що як наслідок обумовлює низький рівень конкурентоспроможності на зарубіжних ринках.

3. Полегшення співпраці підприємства з державою. Необхідним є вдосконалення і запровадження гнучкої податкової, кредитної, валютної політики, що стимулює диверсифікацію експортно-імпортних операцій, зміцнення та забезпечення конвертованості національної валюти;

4. Змістовний перегляд експортно-імпортної політики держави. Поступовий перехід від експорту сировини на виробництво продукції з високою доданою вартістю. Також потрібно відмовитись від імпорту тих товарів, які можуть бути вироблені вітчизняними підприємствами;

5. Підвищення технічного рівня, впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій, підвищення рівня механізації та автоматизації виробництва, залучення до управління підприємствами висококваліфікованих фахівців; науково-технічне та технологічне оновлення виробництва, зменшення ресурсомісткості за рахунок ефективного використання власних паливно-сировинних ресурсів;

6. Врегулювання конфліктної ситуації з Росією. Вирішення питань щодо обмеження доступу ряду товарів українського походження на російський ринок та припинення воєнних дій на сході країни;

Таким чином, щодо розширення та вдосконалення економічних механізмів регулювання ЗЕД в умовах економіки України може бути створення адаптивних систем управління ЗЕД як на регіональному рівні, так і для окремих підприємств та їх об'єднань.

Інформаційні джерела:

1. Систематизація наукових поглядів щодо визначення сутності терміна «Зовнішньоекономічна діяльність» / О. Є. Новіков, Т. Ш. Садридінєв // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. - №2. – С. 185

2. Кондратюк А. Проблеми та перспективи зовнішньоекономічної діяльності підприємств України / А.Кондратюк // Міжнародний збірник наукових праць Національного технічного університету України. - 2016. - №1. - С. 126-127.

3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua>